

JMÉNO A PŘÍJMENÍ NEZLETILÉHO DÍTĚTE

© Zdeňka Králíčková, 2012

PRAMENY

- ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE
č. 104/1991 Sb.
čl. 7 a 8
právo na registraci
právo na jméno
právo na st. příslušnost
právo na respektování
totožnosti a rodinných svazků
- ZÁKON O RODINĚ
z. č. 94/1963 Sb., ve znění
zejména z. č. 91/1998 Sb.
- OBČANSKÝ ZÁKONÍK
z. č. 40/1964 Sb. (srov. § 11 an.)
- ZÁKON O MATRIKÁCH, JMÉNU A
PŘÍJMENÍ
z. č. 301/2000 Sb.
- PŘIPRAVOVANÝ OBČANSKÝ
ZÁKONÍK
 - www.psp.cz
 - 2. část RODINNÉ PRÁVO

participační práva

2

LITERATURA

- Hrušáková, M., Králíčková, Z.: České rodinné právo. 3. vyd. Brno: MU, 2006.
- Hrušáková, M. a kol.: Zákon o rodině. Zákon o registrovaném partnerství. Komentář. 4. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009.
- Knappová, M.: Jak se bude Vaše dítě jmenovat? Praha: Academia, 1996.
- Knappová, M.: Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec: TAX AZ KORT, 2002.
- Henych, V.: Zákon o matrikách, jménu a příjmení. Praha: IFEC, 2002.

3

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

JMÉNO DÍTĚTE

4

URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE

- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
 - VAZBA NA RODIČOVSKOU ZODPOVĚDNOST (§ 18/1 ZM)
vyjma nezletilého rodiče
 - ve smyslu § 38/3 ZOR jde o podstatnou věc dítěte
- ☛ NENÍ-LI DOHODY NEBO RODIČE JMÉNO NEURČÍ, RESP. JDE-LI O JMÉNO „NEZAPSATELNÉ“, JDE-LI O NALEZENEC, O DÍTĚ z tzv. BABY-BOXU, z UTAJENÉHO PORODU, JMÉNO URČÍ DÍTĚTI SOUD

5

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA V ROCE 2011

Divčiči

- Tereza
- Eliška
- Anna
- Adéla
- Karolína
- Natálie
- Kateřina
- Kristýna
- Lucie
- Barbora

Chlapečká

- Jakub
- Jan
- Tomáš
- Lukáš
- Matěj
- Matyáš
- Adam
- Filip
- Vojtěch
- Ondřej

6

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA DŘÍVE

DÍVČÍ

	leden 1999	leden 2000	leden 2001	leden 2002	leden 2003	leden 2004	leden 2005	leden 2006	leden 2007	leden 2008
1.	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza
2.	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Eliška	Adéla	Karolína	Natařie	Anna
3.	Michaela	Kristýna	Anna	Natařie	Natařie	Adéla	Kateřina	Natařie	Anna	Anna
4.	Nikola	Michaela	Nikola	Adéla	Adéla	Adéla	Natařie	Natařie	Anna	Adéla
5.	Kristýna	Nikola	Kristýna	Barbora	Nikola	Anna	Anna	Eliška	Eliška	Karolína
6.	Veronika	Adéla	Barbora	Eliška	Anna	Kristýna	Karolína	Eliška	Adéla	Karolína
7.	Lucie	Anna	Michaela	Nikola	Veronika	Natařie	Kristýna	Karolína	Kateřina	Kateřina
8.	Anna	Lucie	Eliška	Kristýna	Eliška	Nikola	Aneta	Kristýna	Lucie	Barbora
9.	Barbora	Barbora	Adéla	Michaela	Michaela	Lucie	Nikola	Veronika	Kristýna	Lucie
10.	Adéla	Karolína	Lucie	Veronika	Kristýna	Barbora	Kateřina	Lucie	Nikola	Kristýna
11.	Karolína	Veronika	Natařie	Lucie	Karolína	Karolína	Lucie	Nikola	Barbora	Nikola
12.	Eliška	Natařie	Veronika	Karolína	Barbora	Veronika	Veronika	Michaela	Veronika	Adéla
13.	Petra	Eliška	Karolína	Anna	Klára	Klára	Barbora	Barbora	Aneta	Věra
14.	Zuzana	Aneta	Aneta	Marie	Lucie	Michaela	Michaela	Aneta	Nela	Michaela
15.	Marie	Marie	Klára	Klára	Aneta	Klára	Klára	Michaela	Nela	Nela
16.	Aneta	Klára	Jana	Aneta	Markéta	Zuzana	Marie	Marie	Marie	Klára
17.	Markéta	Markéta	Markéta	Jana	Denisa	Marie	Nela	Zuzana	Klára	Marie
18.	Jana	Petra	Marie	Markéta	Marie	Markéta	Jana	Nela	Zuzana	Zuzana
19.	Klára	Lepka	Petra	Pařa	Zuzana	Jana	Zuzana	Sára	Sára	Sára
20.	Lenka	Zuzana	Martina	Petra	Jana	Monika	Markéta	Denisa	Markéta	Julie

NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA DŘÍVE

CHLAPEČKÁ

	leden 1999	leden 2000	leden 2001	leden 2002	leden 2003	leden 2004	leden 2005	leden 2006	leden 2007	leden 2008
1.	Jan	Jan	Jan	Jan	Jakub	Jan	Jan	Jakub	Jan	Jakub
2.	Jakub	Jakub	Tomáš	Jakub	Jan	Jakub	Jakub	Jan	Jakub	Jan
3.	Tomáš	Tomáš	Jakub	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš
4.	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin
5.	Michal	Lukáš	Petr	Filip	David	Ondřej	Ondřej	Lukáš	Ondřej	Ondřej
6.	Lukáš	Michal	David	Michal	Lukáš	Lukáš	Martin	David	Lukáš	Vojtěch
7.	David	David	Lukáš	David	Ondřej	Michal	Michal	Michal	Michal	Michal
8.	Dominik	Daniel	Ondřej	Lukáš	Michal	Daniel	Lukáš	Adam	Adam	Adam
9.	Petr	Petr	Michal	Ondřej	Daniel	David	Vojtěch	Martin	Vojtěch	Daniel
10.	Jiři	Ondřej	Mateř	Vojtěch	Filip	Filip	Mateř	Mateř	Martin	David
11.	Daniel	Jiři	Daniel	Petr	Vojtěch	Mateř	Daniel	Filip	Martin	David
12.	Ondřej	Vojtěch	Filip	Jiři	Mateř	Petr	Petr	Petr	Daniel	Martin
13.	Marek	Filip	Jiři	Adam	Adam	Adam	Pavel	Michal	Petr	Michal
14.	Filip	Dominik	Vojtěch	Mateř	Dominik	Vojtěch	Jiři	Jiři	Michal	Dominik
15.	Vojtěch	Pavel	Adam	Dominik	Jiři	David	Daniel	Daniel	Dominik	Petr
16.	Pavel	Mateř	Dominik	Daniel	Petr	Dominik	Michal	Dominik	Marek	Jiři
17.	Mateř	Marek	Patrik	Marek	Pavel	Dominik	Michal	Dominik	Jiři	Matyáš
18.	Patrik	Patrik	Marek	Pavel	Patrik	Marek	Marek	Matyáš	Matyáš	Stěpán
19.	Adam	Joseř	Pavel	Patrik	Václav	Matyáš	Matyáš	Patrik	František	Patrik
20.	Stěpán	Adam	Joseř	Joseř	František	Joseř	Joseř	Joseř	Joseř	Marek

NEOBVYKLÁ A CIZOKRAJNÁ JMÉNA

■ DÍVČÍ

Mnoho rodičů se zjevně snaží vybrat dítěti pokud možno zajímavé a netuctové jméno. Opět jsou oživena staročeská jména (Aneřka, Amálie nebo Dorota), ale velmi jsou rozšířena i jména moderní, jako Adriana, Vanesa nebo třeba Liliana.

Mnoho rodičů dává také jména cizí nebo cizokrajná, např. Emily, Francesca, Madison nebo Thelma.

Opravdovými zajímavostmi jsou dívčí jména Sofia Loren, Malorca nebo česká Kornélie, a také Biserka.

■ CHLAPEČKÁ

U chlapců dosahují poměrně velké obliby dříve nepoužívaná jména jako Maxmilián, Sebastian nebo Jonáš.

Mezi cizokrajnými jmény najdeme Manuela, Attilu nebo Briana, kterým však zdárně konkurují dříve i u nás obvyklá chlapečká jména Teodor, Čestmír, Vendelin či Florián.

Ze zajímavých výjimek jmenujeme např. jména Ezechiel, Ostin a Barnabáš, Narcis, Winnetou.

9

10

VEŘEJNOPRÁVNÍ PRAVIDLA (A LIMITY) PRO URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE (zákon č. 301/2000 Sb.)

- LHŮTA pro určení JMÉNA: jeden měsíc od narození (§ 18/4a ZM)
- NENÍ-LI JMÉNO URČENO, MATRIKA OZNÁMÍ VĚC SOUDU
- JMÉNO je základní identifikační znak člověka
- jedno nebo dvě (nikoli stejná), v případě cizinců i více (§ 18/2, § 62 ZM)
- CIZOJAZYČNÁ JMÉNA - není nutné povolení (§ 63/1 ZM)
- ZE ZÁKONA NELZE (srov. §§ 18, 62 a 63 ZM):
dívce chlapecké a naopak, jméno zkromolené, zdobněle nebo domácké, jméno žijícího sourozence týchž rodičů
- V POCHYBNOSTECH ◀ doklad vydaný znalcem (§ 62/1 in fine ZM)¹¹

ZMĚNA JMÉNA DÍTĚTE

- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- ve smyslu § 38/3 ZOR jde o podstatnou věc dítěte
- VAZBA NA RODIČOVSKOU ZODPOVĚDNOST
- ROZHODUJÍ OSVOJITELÉ PO DOHODĚ
- ve smyslu § 64 ZM mohou zvolit nové, resp. přidat druhé (do 6 měsíců)
- DÍTĚ MÁ PRÁVO SE VYJÁDRIT KE VŠEM VĚCEM, KTERÉ SE HO TÝKAJÍ - ÚMLUVA O PŘÁVECH DÍTĚTE - bez ohledu na věk
- DÍTĚ STARŠÍ 15 LET MUSÍ SOUHLASIT (srov. § 62/3, 76/1g ZM)
 - veřejnoprávní limity - viz výše
- NENÍ-LI SHODY, ROZHODNE SOUD (srov. § 38/3 ZOR, § 76/2 ZM)

12

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

13

URČENÍ PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

1. DÍTĚ NAROZENÉ DO MANŽELSTVÍ: o příjmení je rozhodnuto před uzavřením manželství
 - příjmení matky
 - příjmení otce
 - nelze příjmení obou, tedy zdvojené
 - lze bez koncovky „-ová“, jde-li o cizince nebo vazbu na cizinu § 69/3 ZM
2. DÍTĚ NAROZENÉ NEPROVDANÉ ŽENĚ
 - a) OTEC URČEN
 - o příjmení rozhodli/-nou rodiče na základě dohody
 - příjmení matky
 - příjmení otce
 - nelze příjmení obou, tedy zdvojené
 - b) OTEC NEURČEN
 - dítě má příjmení matky

14

ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE - do zletilosti?

- DLE ZÁKONA O RODINĚ ex lege, v případě:
 - osvojení viz § 71 ZOR
 - nelze „zdvojit“ příjmení
 - popření otcovství
 - sňatku matky dítěte s otcem dítěte viz § 39/1 ZOR
- DLE ZÁKONA O RODINĚ na základě prohlášení, v případě:
 - sňatku matky dítěte viz § 39/2 ZOR
 - nejde o změnu statusu, tedy o určení otcovství
 - názor/souhlas dítěte?
- DLE ZÁKONA O MATRIKÁCH, JMĚNU A PŘÍJMENÍ, ve správním řízení na návrh, v případě např.:
 - rozvodu a nového sňatku matky dítěte, event. narození dalších dětí do manželství ◀ **snaha matky po formální „sounáležitosti“** dítěte s novou rodinou (§ 72/4 ZM - potřeby a zájem dítěte)
 - nutný souhlas otce, resp. nahrazení jeho ne/souhlasu soudem (§ 38/3 ZOR, 76/2 ZM)
 - výjimečné
 - není právní nárok
 - nejde o změnu statusu
 - nutný názor/souhlas dítěte (§ 76/1g ZM - souhlas dítěte staršího 15 let)

15